

Směrnice č.72

k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí/žáků při vzdělávání

Konkrétní oblast: PODÁVÁNÍ LÉKŮ A LÉČIVÝCH PŘÍPRAVKŮ VE
VZDĚLÁVACÍ ORGANIZACI

Identifikační údaje vzdělávací organizace:

ZŠ a MŠ, Praha 3, nám. Jiřího z Lobkovic 22/121, Praha 3, 130 00

Vypracoval/a: *Ing. Kateřina Mikulková*

Schválil/a: *Ing. Kateřina Mikulková*

Účinnost od 1.9.2026

Obsah

1 Definice a výklad pojmů	3
2 Právní rámec	3
3 Základní zásada	4
4 Administrativa a podmínky dohody	4
4.1 Akutní medikace v rámci první pomoci	4
4.2 Chronická dlouhodobá medikace	5
4.3 Jednorázové užití léku – Kinedril	6
5 Plán zdravotní podpory	6
6 Závěrečná ustanovení	7

1 Definice a výklad pojmů

Chronické onemocnění

Stav, kdy dítě/žák trpí dlouhodobou zdravotní poruchou, která vyžaduje pravidelnou medikaci nebo opatření ke zmírnění příznaků (např. astma bronchiale, epilepsie, srdeční onemocnění, alergie apod.). Chronická onemocnění zpravidla vyžadují soustavnou péči, která přesahuje běžné možnosti vzdělávací organizace.

Chronická medikace

Pravidelné nebo dlouhodobé podávání léků předepsaných lékařem u dítěte/žáka s chronickým onemocněním. Cílem je udržet stabilní zdravotní stav dítěte/žáka a předcházet zhoršení nemoci.

Akutní medikace

Jednorázové nebo krátkodobé podání léku v rámci poskytování neodkladné první pomoci, typicky při náhlém zhoršení zdravotního stavu (např. alergická reakce, epileptický záchvat, astmatický záchvat apod.).

2 Právní rámec

- Vzdělávací organizace není zdravotnickým zařízením a **nemá oprávnění ani povinnost standardně podávat léky** dětem/žákům.
- Povinností vzdělávací organizace dle § 29 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, je zajistit bezpečnost a ochranu zdraví dětí v průběhu vzdělávání.
- **Pedagogičtí pracovníci a asistenti pedagoga**, dále jen „zaměstnanci školy“ **nejsou zdravotnickými pracovníky** ve smyslu § 3 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, a proto nemohou vykonávat zdravotnické výkony ani podávat léky mimo výslovně dohodnuté a schválené případy.
- Podávání léků zaměstnanci školy je možné **pouze výjimečně** a za **přísně stanovených podmínek**, zejména v případech:
 - dlouhodobého chronického onemocnění dítěte/žáka,
 - nezbytnosti podání léku pro zachování zdraví či života dítěte/žáka,
 - kdy je podání léku písemně doloženo žádostí zákonného zástupce a doporučením ošetřujícího lékaře,
 - a současně s výslovným souhlasem ředitele/ky vzdělávací organizace.

Ředitel/ka vzdělávací organizace **nemůže zaměstnancům školy nařídít podávání léků** dětem/žákům.

Tato činnost je založena **výhradně na dobrovolném souhlasu** zaměstnance školy a musí být vždy posouzena s ohledem na:

- bezpečnost dítěte/žáka,
- individuální podmínky ve třídě,
- organizační a personální možnosti vzdělávací organizace,
- a vyhodnocení rizikovosti dané situace.

Podávání léků ve vzdělávací organizaci je tedy možné pouze tehdy, pokud se na tom všechny zúčastněné strany – zákonný zástupce, ředitel/ka vzdělávací organizace a pověřený zaměstnanec školy – **prokazatelně dohodnou**.

3 Základní zásada

Léky určené k léčbě **akutních infekčních a parazitárních onemocnění** (např. antibiotika, antipyretika, analgetika, kapky proti kašli, antiparazitika apod.) **nejsou ve vzdělávací organizaci podávány**.

Dle § 29 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, je vzdělávací organizace povinna zajistit bezpečnost a ochranu zdraví dětí/žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Současně podle § 7 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, má zařízení povinnost **oddělit dítě/žáka s projevy akutního onemocnění od ostatních dětí/žáků a zajistit jeho předání zákonnému zástupci**, který je povinen dítě/žáka **ponechat v domácím ošetření a přivést zpět do kolektivu až po úplném doléčení**.

Medikace spojená s **chronickými onemocněními** nebo s **akutními stavy vyžadujícími poskytnutí první pomoci** je ve vzdělávací organizaci možná **pouze výjimečně**, a to **za přísně stanovených podmínek**:

- na základě písemné žádosti zákonného zástupce,
- dle doporučení ošetřujícího lékaře,
- se souhlasem ředitele/ky vzdělávací organizace,
- a při současném písemném souhlasu a poučení pověřeného zaměstnance školy.

Podávání léků v těchto případech je možné jen tehdy, pokud jsou splněny všechny právní, organizační a bezpečnostní podmínky a pokud se na něm všechny zúčastněné strany prokazatelně dohodnou.

Podání léku ve vzdělávací organizaci je vždy vázáno na splnění administrativních kroků, které jsou detailně vymezeny v bodě 4 této směrnice.

4 Administrativa a podmínky dohody

4.1 Akutní medikace v rámci první pomoci

- Zaměstnanci školy jsou povinni poskytnout dítěti/žákovi **neodkladnou první pomoc a okamžitě kontaktovat zdravotnickou záchrannou službu (ZZS)**.
- Pokud to situace vyžaduje a ZZS poskytne instrukce, může zaměstnanec školy na jejich základě dítěti/žákovi podat uskladněný lék první pomoci (např. adrenalin při anafylaxi, lék při epileptickém záchvatu, inhalátor při astmatickém záchvatu).
- Podání léku probíhá **výhradně na základě komunikace se ZZS**, nikoli z vlastní iniciativy zaměstnance školy.
- Po provedení kroků doporučených ZZS je následně informován zákonný zástupce dítěte/žáka.
- Lék první pomoci je ve vzdělávací organizaci **pouze uskladněn** na určeném bezpečném místě, není volně dostupný dětem/žákům.

Administrativa k uskladnění léku první pomoci zahrnuje:

1. **Žádost zákonného zástupce o uskladnění léku** ve vzdělávací organizaci (*příloha směrnice č.1*).
2. **Předložení lékařské zprávy** s uvedením diagnózy, doporučeného léku a jeho použití (*příloha směrnice č.2*).
3. **Souhlasné stanovisko ředitelky** k uskladnění léku.
4. Vyhotovení **Protokolu o uskladnění léku** (*příloha směrnice č.3*), který obsahuje:
 - název léku a jeho dávkování,
 - místo uskladnění,
 - dobu použitelnosti/expiraci,

4.2 Chronická dlouhodobá medikace

V případě, že dítě/žák vyžaduje **pravidelné podávání léku** nebo **dohled nad jeho užitím** (např. u astmatu, epilepsie, alergií, srdečních onemocnění apod.), je možné uzavřít **dohodu mezi vzdělávací organizací a zákonným zástupcem** o podávání nebo dohledu nad podáním léku.

Tento postup se vztahuje jak na **fyzické podání léku pověřeným zaměstnancem školy**, tak na **dohled pověřeným zaměstnancem školy nad samostatným užitím léku dítětem/žákem**.

Podávání léků není automatickou součástí péče vzdělávací organizace a nelze ho považovat za samozřejmé.

O tom, zda bude žádosti zákonného zástupce vyhověno, rozhoduje vždy ředitel/ka vzdělávací organizace s ohledem na bezpečnost dítěte/žáka, organizační a personální podmínky vzdělávací organizace a individuální okolnosti daného případu.

Administrativa k případnému podání pravidelně užívaného léku zahrnuje:

1. **Písemnou žádost zákonného zástupce** o podávání nebo dohled nad podáváním léku (*příloha směrnice č.1*).
2. **Doporučení ošetřujícího lékaře**, které jasně stanoví název léku, dávkování, způsob a čas podání, případně okolnosti, za nichž se lék podává (*příloha směrnice č.2*).
3. **Souhlasné stanovisko ředitelky mateřské školy** s uvedením podmínek a způsobu realizace.
4. **Pověření konkrétního/konkrétních zaměstnanců školy** k podávání nebo dohledu nad podáním léku a **sepsání protokolu o podávání nebo dohledu nad podáním léku**, který obsahuje jmenný seznam pověřených pracovníků a jejich poučení o správném postupu (*příloha směrnice č.4*).
5. **Zápis o uložení léku**, v němž je uveden název léku, forma, síla, místo uložení, datum expirace a podpis zákonného zástupce i pověřeného zaměstnance školy.

Jakákoli **změna v medikaci** (např. jiná síla léku, změna dávkování nebo jiný název léku oproti původní dohodě) musí být doložena **novým potvrzením ošetřujícího lékaře**. V případě, že v lékárně dojde k **náhradě léku jiným přípravkem**, je nutné doložit **potvrzení z lékárny**, že se jedná o ekvivalentní lék, včetně informací o jeho dávkování a způsobu podání.

Zákonný zástupce potvrzuje, že si je vědom, že **léky po datu expirace nesmí být dítěti/žákovi podávány**, a zavazuje se zajistit, že do vzdělávací organizaci bude vždy přinesen lék v **neprošlé době použitelnosti**.

6. **Záznam o podání nebo dohledu nad podáním léku** – pověřený zaměstnanec školy provádí **každodenní zápis** o tom, zda byl lék dítěti/žákovi podán nebo byl vykonán dohled nad jeho užitím. Záznam musí obsahovat datum, čas, dávku (pokud je podána), jméno dítěte a podpis pověřeného zaměstnance školy.

4.3 Jednorázové užití léku – Kinedril

Jednorázové podání léku znamená podání léčivého přípravku v ojedinělém, předem plánovaném případě, kdy se předpokládá specifická potřeba medikace dítěte/žáka. Typickým příkladem je **podání léku Kinedril** před delší cestou autobusem při výletě či jiné školní akci, a to **za účelem prevence nevolnosti (kinetózy)**.

Podání jednorázového léku není standardní činností vzdělávací organizace a lze ho uskutečnit pouze **na základě písemného souhlasu zákonného zástupce a písemného pověření zaměstnance školy**, který bude lék dítěti/žákovi podávat.

Administrativa k jednorázovému podání léku (např. Kinedril):

1. **Písemné pověření a souhlas zákonného zástupce** na jednorázovém formuláři (*příloha směrnice č.5*) vzdělávací organizace, který se vyplňuje při **předání léku**. Formulář obsahuje:

- jméno dítěte/žáka,
- název léku a dávku,
- přesný čas a situaci, kdy má být lék podán (např. před cestou autobusem),
- podpis zákonného zástupce a podpis pověřeného zaměstnance školy.

2. **Lék je předáván v originálním obalu**, s čitelným označením, v neprošlé době použitelnosti a v množství odpovídajícím pouze jednorázovému podání.

3. **Pověřený zaměstnanec školy** musí jednorázový formulář vlastnoručně podepsat a potvrdit převzetí léku i souhlas s jeho podáním podle uvedených pokynů.

Podání léku typu Kinedril je výhradně **na základě individuální dohody** mezi zákonným zástupcem a vzdělávací organizací a je považováno za **jednorázové pověření** s omezenou platností pouze pro danou akci.

5 Plán zdravotní podpory

Není nutné mít zpracován „Plán zdravotní podpory“ u všech dětí/žáků, které jsou pravidelně nebo akutně medikovány.

Plán se vyžaduje pouze v případech, kdy je u dítěte/žáka nutné zavést **úpravu denního režimu, přizpůsobení činností nebo zajištění individuálních opatření** k podpoře jeho zdravotního stavu a bezpečnosti.

Plán zdravotní podpory je indikován zejména u dětí/žáků s onemocněními, která mohou vyžadovat specifickou reakci zaměstnanců školy či úpravu podmínek ve vzdělávací organizaci, například:

- epilepsie,
- diabetes mellitus,
- závažné alergie,
- atopický ekzém,
- kardiovaskulární onemocnění,
- neurologická nebo jiná chronická onemocnění.

Plán zdravotní podpory vždy vychází z:

- požadavků zákonného zástupce,
- doporučení ošetřujícího lékaře,
- a organizačních možností vzdělávací organizace.

Pro vypracování plánu je nezbytná **individuální schůzka** s vedením vzdělávací organizace, zaměstnanci školy, kteří se budou na zajištění zdravotní podpory dítěte/žáka podílet.

Na této schůzce jsou projednány konkrétní potřeby dítěte/žáka, nastavení bezpečnostních opatření, způsob komunikace se zákonným zástupcem a jasné vymezení odpovědností jednotlivých osob.

Vypracovaný plán zdravotní podpory musí obsahovat:

- identifikaci dítěte/žáka,
- popis zdravotního onemocnění a jeho rizik,
- předepsané léky a jejich dávkování (pokud se medikace týká),
- stanovený režim, dietní či jiná opatření,
- postup při zhoršení zdravotního stavu a v krizových situacích,
- způsob komunikace se zákonným zástupcem,
- seznam pověřených zaměstnanců školy a datum jejich poučení,
- datum schválení a platnosti plánu.

Plán zdravotní podpory schvaluje ředitel/ka vzdělávací organizace a zajišťuje jeho **pravidelnou revizi minimálně jedenkrát ročně**, případně **kdykoli dříve**, pokud dojde ke změně zdravotního stavu dítěte/žáka, pokynů lékaře nebo organizačních podmínek vzdělávací organizace.

6 Závěrečná ustanovení

1. Tato směrnice je součástí školního řádu vzdělávací organizace a je závazná pro všechny zaměstnance školy. Se směrnicí musí být **prokazatelně seznámeni všichni zaměstnanci školy a rovněž zákonní zástupci dětí/žáků**.
2. Ředitel/ka vzdělávací organizace zodpovídá za:
 - aktualizaci směrnice v souladu s platnou legislativou,
 - vedení související dokumentace,
 - proškolení zaměstnanců v oblasti podávání léků a poskytování první pomoci.

3. Směrnice nabývá účinnosti dnem jejího schválení ředitelem/ředitelkou vzdělávací organizace.
4. Směrnice je pravidelně revidována nejméně **jedenkrát ročně**, nebo kdykoli dříve, pokud dojde ke změně legislativy, vnitřních podmínek vzdělávací organizace, ke změně zdravotního stavu dítěte/žáka či pokynů ošetřujícího lékaře.

5. Nedílnou součástí této směrnice jsou přílohy:

- Žádost zákonného zástupce o uskladnění léku, dohledem nad podáním a podáním léku,
- Formulář pro lékaře k podání léku ve vzdělávací organizaci,
- Protokol k uskladnění léku ve vzdělávací organizaci,
- Protokol o podání nebo dohledu nad podáním léku,
- Formulář jednorázového užití léku – Kinedril,
- Vzor Plánu zdravotní podpory.

6. Jednotlivé formuláře a vzory jsou dostupné pro zaměstnance školy i zákonné zástupce v kanceláři vzdělávací organizace.